

Niðurstöður skýrsluhaldsársins í nautakjötsframleiðslunni 2025

Niðurstöður skýrsluhaldsársins í nautakjötsframleiðslunni 2025 hafa verið reiknaðar og birtar á vef Ráðgjafarmiðstöðvar landbúnaðarins, [www.rml.is](#). Hér verður farið yfir helstu tölur úr uppgjörinu.

Uppgjör fyrir nautakjötsframleiðsluna nær til þeirra bóa sem halda holdakýr. Enn er þetta yfirlit þeim annmörkum háð að niðurstöður ná ekki yfir þær holdakýr sem eru á búum þar sem einnig er um að ræða mjólkurframleiðslu. Þetta hefur sína kosti og galla. Kosturinn er sá að uppgjörið tekur til sérhæfðra bóa með holdakýr en gallinn er hins vegar að ekki eru allar holdakýr með í uppgjörinu.

Skýrsluhald nautakjötsframleiðslunnar árið 2025 nær til 111 bóa og þar af er að finna holdakýr af erlendu kyni á 90. Búunum fækkar því um eitt milli ára en fjöldi bóa þar sem er að finna holdakýr af erlendu kyni stendur í stað. Kýr á þessum búum voru við uppgjör ársins 3.333 talsins, sem er fjölgun um 39 frá árinu áður. Meðalfjöldi kúa á búi var 30,0 samanborið við 29,4 árið áður og reiknast þessar kýr yfir í 27,3 árskýr á bú en voru 27,7 árið 2024. Alls var um að ræða 2.466 skráða burði á þessum búum á árinu 2025 sem jafngildir 0,74 burðum/kú. Þetta er fækkun um 253 burði eða um 0,08 burði á kú milli ára.

Kjötframleiðsla og flokkun ársins 2025

Heildarframleiðsla ársins á þessum 111 búum nam um 786 tonnum og því nær uppgjörið til 54 tonnum minna kjöts en árið áður. Þetta þýðir að þessi bú framleiða nálægt 17% alls nautgripakjöts á landinu. Meðalframleiðsla á bú var 7.079 kg en heildarfjöldi sláttraðra gripa var 2.909. Sambærilegar tölur frá fyrra ári eru 7.501 kg og 3.174 gripir. Meðalfallþungi kúa frá þessum búum var 234,1 kg, en hann reyndist 227,1 kg árið áður og meðalþungi ungneyta var 277,1 kg en þau vógu til jafnaðar 273,9 kg 2024. Til jafnaðar var ungneytunum fargað 705,9 daga gömlum eða 6,1 degi eldri að meðaltali en á árinu 2024. Það jafngildir vexti upp á 382,7 g/dag, reiknuðum út frá fallþunga, en sambærileg tala frá fyrra ári var 381,3 g/dag. Til samanburðar var sláttrað 9.307 (9.558) ungneytum á landinu öllu sem vógu 260,5 (257,1) kg að meðaltali við 736,4 (732,0) daga aldur. Tölur innan sviga eru frá 2024. Þessi sérhæfðu bú sem yfirlitið nær til ná því gripunum þyngri við lægri aldur að jafnaði, eins og undanfarin ár, og fer bilið vaxandi. Heilt yfir eru ungneyti þyngri en árið áður og örfáum dögum eldri við förgun.

Guðmundur Jóhannesson.

Sigurður Kristjánsson.

Ef litið er á flokkun gripanna var meðalflokkun ungneyta á þessum búum 6,4 (6,3) á meðan meðalflokkun ungneyta yfir landið er 5,1 (5,0). Flokkun er því mun betri á þessum búum til jafnaðar, rétt eins og árið áður. Rétt er að hafa í huga að meðalflokkun er reiknuð þannig að flokkunum er gefið tölugildi þar sem P = 2, O = 5, R = 8, U = 11 og E = 14. Meðalgripurinn á landinu öllu er því nálægt því að flokkast í O.

Frjósemi

Á árinu 2025 fæddust 2.466 kálfar á þessum búum og reiknast meðalbil milli burða 458 (457) dagar. Bil milli burða er því rúmlega 15 mánuðir sem er töluvert lengra en svo að meðalkýrin nái einum burði á ári. Framleiðsla nautakjöts með holdakúm verður tæpast arðbær hérlendis nema að þessi þáttur taki breytingum til batnaðar. Við þetta bætist að hlutfall dauðfæddra kálfa við 1. burð er 11,1% (12,2%), 3,7% (4,3%) við aðra burði og vanhöld frá 0-6 mánaða 2,9% (2,6%) þannig að fjöldi kálfa til nytja verður töluvert langt innan við kálf á kú á ári. Tölur í svigum hér eru frá fyrra ári. Í heildina dregur umtalsvert úr vanhöldum sem er af hinu góða.

Notkun sæðinga á þessum búum dróst heldur saman hlutfallslega milli ára. Þannig voru sæddar 478 kýr á árinu 2025 samanborið við 476 kýr árið áður en hlutfall sæddra kúa fór úr 14,5% í 14,35. Sæddar kýr af erlendu kyni voru 396 af þessum 478 sem sæddar voru. Til jafnaðar voru kýrnar sæddar 1,3 (1,3) sinnum og að meðaltali liðu 92,3 (108,6) dagar frá burði til 1. sæðingar. Þar hafa mál færst til betri vegar og þær kýr sem eru sæddar eru nálægt því að ná að bera með 12 mánaða millibili. Þrátt fyrir það er þetta þáttur sem huga þarf alvarlega að.

Tölum úr skýrsluhaldinu ber saman við afkomutölur. Búum fer nú fækkandi, meðalbúið stækkar og þau bú sem notfæra sér anguserfðaeefnið eru greinilega að ná stórstígum framförum.

Árangur einstakra bóa

Það bú sem náði mestum meðalþunga gripa á nýliðnu ári, eins og árið áður, var Breiðaból á Svalbarðs- strönd þar sem meðalfallþungi 35 gripa var 379,0 kg.

Uppgjör fyrir síðustu 12 mánuði	Vesturland og Vestfirðir	Norðurland vestra	Norðurland eystra og Austurland	Suðurland	Landið allt
Fjöldatölur					
Fjöldi bóa með kýr til kjötframleiðslu	20	24	25	42	111
Fjöldi bóa með holdakýr af erl. kyni	15	22	23	30	90
Fjöldi kúa	717	764	596	1.256	3.333
Meðalfjöldi kúa á bú	35,9	31,8	23,8	29,9	30,0
Árskýr á bú	37,4	28,0	21,0	25,8	27,3
Fjöldi burða	551	563	541	811	2.466
Meðalfjöldi burða á bú	27,6	23,5	21,6	19,3	22,2
Fjöldi 1. kálfs kúa	177	214	195	315	901
Fjöldi kvígna eldri en 24 mán	214	123	78	297	712
Endurnýjunarhlutfall	24,7	28,0	32,7	25,1	27,0
Hlutfall kúa með förgunarástæðu	88,8	97,3	95,6	86,1	90,4
Kjötframleiðsla síð. 12 mán.					
Fjöldi sláttraðra gripa	826	690	503	890	2.909
Hlutfall með sláturgögn	87,8	94,7	95,3	87,4	90,5
Meðalframleiðsla á bú	10.031,0	8.503,2	5.711,1	5.672,2	7.078,5
Meðalþungi					
Kýr	235,1	228,8	259,7	222,3	234,1
Ungneyti	245,5	304,3	287,4	274,9	277,1
Meðalflokkun					
Kýr	5,3	4,4	5,2	3,6	4,7
Ungneyti	5,4	7,1	6,4	6,8	6,4
Meðalaldur við slátrun					
Kýr	2.005,2	3.071,3	1.973,8	2.896,8	2.408,4
Ungneyti	702,0	720,4	719,5	689,6	705,9
Vaxtarhraði, g/dag	332,1	418,2	392,9	389,3	382,7
Öll bú Ungneyti 12 - 30 mán.					
Fjöldi	1.395	1.683	2.584	3.645	9.307
Meðalflokkun	4,7	5,5	4,9	5,2	5,1
Meðalþungi	244,9	272,3	270,6	253,8	260,5
Meðalaldur	737,0	735,3	739,8	734,3	736,4
Heilsufar síð. 12 mán					
Hlutfall með sjúkdómaskráningu	6,8	14,5	47,8	9,5	14,8
Kýr					
Fjöldi sjúkdómstílfella á árskú	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1
Bráðadauði/slys, hlutfall	0,7	0,4	0,2	1,6	0,9
Kálfar					
Hlutf. dauðra og dauðf. við 1. burð	6,5	14,9	15,4	7,4	11,1
Hlutf. dauðra og dauðf. aðrir burðir	3,4	3,9	5,1	3,0	3,7
Hlutf. dauðra á 1-180 daga	2,7	3,4	4,1	2,0	2,9
Frjósemi síð. 12 mán					
Fjöldi fæddra kálfa	551	563	541	811	2.466
Bil milli burða	466	440	418	482	458
Aldur við 1. burð	32,6	26,5	27,6	31,4	29,9
Fjöldi sæðinga	49	87	295	197	628
Fjöldi sæddra kúa	40	83	205	150	478
Fjöldi sæddra holdakúa	14	70	175	137	396
Sæðingar á kú	1,2	1,0	1,4	1,3	1,3
Dagar frá burði til 1. sæðingar	106,8	123,0	83,7	88,9	92,3
Hlutfall kálfa undan sæðinganautum	23,8	28,8	33,8	24,9	27,5

Tafla 1. Ársuppgjör nautakjötsframleiðslunnar 2025.

Heimild og töflur / Ráðgjafamiðstöð landbúnaðarins

Þyngstu ungneyti (365-730 daga) á árinu 2025 (yfir 425 kg fall)

Gripur	Bú	Faðir	Stofn	Aldur, dagar	Þungi, kg	Flokkun
Lundi 23403	Stóra-Ármót	Laurens av Krogedal	AA	720	490,9	UN U3+
0681 (naut)	Arakot	Jóakim 21403	AA x Li x Ga x IS	667	453,4	UN R3
0753 (naut)	Lækjartún	16378711278	AA x Li x Ga x IS	652	453,4	UN R3-
1572 (naut)	Sandhóll	16343111396	AA x Li x Ga x IS	689	449,3	UN R2
1219 (naut)	Svertingsstaðir 2	Jenni 21405	AA x IS	644	445,0	UN R+2+
0752 (naut)	Efstaland	Janssen 21404	AA x IS x Ga	555	443,7	UN U3+
1575 (naut)	Nýibær	Jenni 21405	AA x Li x IS	569	437,7	UN U3
0006 (naut)	Ytri-Hólmur I	13593110003	AA x Li x Ga x IS	725	436,3	UN R+2+
1413 (naut)	Nýibær	16378711204	AA x IS x Li	655	436,5	UN U3-
1080 (naut)	Laugardalshólar	16378711193	AA x Li X IS	707	432,3	UN U2+
0256 (naut)	Reykir	Jöfur 21406	AA x Ga x IS	551	429,1	UN U3-
0382 (naut)	Saurbær	14621810319	AA x IS x Li	707	426,4	UN R+2

Tafla 5.

Ungneyti með mestan daglegan vöxt á árinu 2025, 10 efstu

Gripur	Bú	Faðir	Stofn	Aldur, dagar	Þungi, kg	Flokkun	Vöxtur,g fall/dag
0010 (naut)	Efstaland	Laki 22403	AA x Li x IS	453	396,9	UN U3	832,0
0241 (naut)	Reykir	Jöfur 21406	AA x Li x Ga x IS	461	402,0	UN U2+	828,6
0003 (naut)	Efstaland	Laki 22403	AA x Li x Ga x IS	472	387,2	UN U3-	778,0
0217 (naut)	Reykir	Jöfur 21406	AA x Li x Ga x IS	470	385,5	UN U2+	777,7
0016 (naut)	Efstaland	Laki 22403	AA x IS	467	381,4	UN U3-	773,9
1576 (naut)	Nýibær	Jenni 21405	AA x Li x IS	512	415,9	UN U+3-	773,2
0762 (naut)	Efstaland	Janssen 21404	AA x IS	495	402,6	UN U3-	772,9
0008 (naut)	Efstaland	Laki 22403	AA x Li x Ga x IS	477	387,6	UN U2+	770,6
0004 (naut)	Efstaland	Janssen 21404	AA x Ga x IS	395	323,2	UN U3	767,6
0752 (naut)	Efstaland	Janssen 21404	AA x Ga x IS	555	443,7	UN U3+	763,40

Tafla 6.

Bú með mestan meðalfallþunga árið 2025, 10 efstu

Búsnr.	Bú	Fjöldi gripa	Meðalaldur, dagar	Meðalþungi, kg	Meðalvöxtur g/dag
1528841	Breiðaból	35	812	379,0	447,4
1462131	Reykir	25	536	376,1	676,6
1336941	Ytri-Hólmur I	12	726	370,7	492,8
1524321	Efstaland	35	485	361,3	714,5
1637871	Nýibær	72	538	357,5	642,6
1633581	Herjólfstaðir 2	12	870	352,7	388,3
1525931	Fellshlíð	11	687	347,8	486,8
1261431	Kiðafell	15	734	344,5	455,5
1540451	Hóll	19	671	343,3	488,5
1464071	Hofsstaðasel	220	643	341,9	523,9

Tafla 2.

Bú með mestan meðalvaxtarhraða árið 2025, 10 efstu

Búsnr.	Bú	Fjöldi gripa	Meðalaldur, dagar	Meðalþungi, kg	Meðalvöxtur g/dag
1524321	Efstaland	35	485	361,3	714,5
1462131	Reykir	25	536	376,1	676,6
1637871	Nýibær	72	538	357,5	642,6
1665822	Minni-Mástunga	15	607	340,1	544,3
1464071	Hofsstaðasel	220	643	341,9	523,9
1446221	Litla-Ásgeirsá	14	550	296,3	522,5
1526561	Hríshóll	11	636	327,7	497,3
1336941	Ytri-Hólmur I	12	726	370,7	492,8
1540451	Hóll	19	671	343,3	488,5
1525931	Fellshlíð	11	687	347,8	486,4

Tafla 3.

Bú með hæstu holdflokkunareinkunn árið 2025, 10 efstu

Búsnr.	Bú	Fjöldi gripa	Meðalaldur, dagar	Meðalþungi, kg	Meðalholdflokkun
1524321	Efstaland	35	485	361,3	10,29
1590981	Berufjörður	10	658	326,0	10,20
1462131	Reykir	25	536	376,1	9,56
1637871	Nýibær	72	538	357,5	9,21
1633581	Herjólfstaðir 2	12	870	352,7	9,00
1665822	Minni-Mástunga	15	607	340,1	8,73
1664371	Birnustaðir 1	25	609	295,0	8,72
1464071	Hofsstaðasel	220	643	341,9	8,42
1446221	Litla-Ásgeirsá	14	550	296,3	8,36
1528281	Ytra-Fell	17	647	290,7	8,29

Tafla 4.

Annað búið á þessum lista er Reykir í Tungusveit með meðalfallþunga upp á 376,1 kg og þriðja í röðinni er Ytri-Hólmur I undir Akrafjalli þar sem meðalfallþunginn var 370,7 kg. Í töflu 2 má sjá þau 10 bú sem náðu mestum meðalfallþunga á árinu 2025.

Eitt er að ná sláturgripum þungum, annað er að ná þeim sem þyngstum á sem skemmstum tíma. Góður mælikvarði á það er vaxtarhraði. Í töflu 3 er listi yfir þau bú sem náðu mestum meðalvaxtarhraða gripa á árinu 2025 og er meðalvöxturinn reiknaður út frá aldri og fallþunga.

Kjötmatið á að gefa góða vísbendingu um kjötgæði og í töflu 4 er að finna lista yfir þau bú sem náðu hæstri einkunn í holdflokkun á árinu 2024. Þar er eins og svo oft holdflokkun umreiknuð í eina tölu þar sem P = 2, O = 5, R = 8, U =11 og E = 14.

Mestur þungi og vöxtur

Þyngsta ungneytið, þ.e. gripur á aldursbilinu 365 til 730 daga (12-30 mán.), sem slátrað var á árinu var sjálft kynbótanautið Lundi 23403 frá Nautís á Stóra-Ármóti. Lundi var að sjálfsögðu hreinræktaður angus og vóg 490,9 kg er honum var slátrað við 720 daga aldur. Lundi flokkaðist í UN U3+. Í töflu 5 má sjá þau ungneyti sem náðu yfir 425 kg fallþunga á árinu 2025 en þau voru tólf talsins og frá ellefu búum. Þetta eru allt gripir sem hafa náð sérlega miklum vexti og þar með þunga en athygli vekur að þarna skila nýju angus-nautin ákaflega góðu. Rétt er að taka fram að 16378711278, 16378711193, 16378711204 eru synir Vísis 18400, 16343111396 og 14621810319 eru synir Draums 18402 og 13593110003 er sonur Vals 19402.

Í töflu 6 má sjá þau ungneyti sem náðu mestum daglegum vexti reiknuðum út frá fallþunga. Miðað er við að gripirnir hafi náð a.m.k. 365 daga aldri við slátrun og reiknað er með 20 kg fallþunga við fæðingu. Mestum eða

hröðustum vexti ársins náði naut númer 0010 á Efstalandi í Öxnadal. Sá gripur var holdablendingur, undan Laka 22403, 70% angus, 12% íslenskur, 10% limousine og 8% af arfshlut hans ekki skráð á kyn. Vöxtur þessa grips reiknast miðað við áðurnefndar forsendur 832,0 g/dag sem er geysigóður vöxtur og meiri en við höfum áður séð. Þessar tölur og listar yfir þá gripi sem eru þyngstir og ná mestum vexti sýna vel hve holdablendingarnir skara fram úr, einkum og sér í lagi synir og afkomendur yngri angus-nautanna frá einangrunarstöðinni á Stóra-Ármóti. Allir gripirnir í töflum 5 og 6 eru synir eða sonarsynir nautanna frá Stóra-Ármóti. Þá verður ekki hjá því komist að nefna þann glæsilega árangur sem náðst hefur í Nýjabæ undir Eyjafjöllum, á Efstalandi í Öxnadal og á Reykjum í Tungusveit. Ef rýnt er í tölur má glöggst sjá að stefnan er að framleiða gripi sem skila miklum vexti og kjötgæðum en ekki endilega gríðarmiklum þunga. Fremur er horft til þess að gripirnir nái góðum sláturþunga á þeim tíma sem hentar og þá þurfi ekki að ala nema einn vetur á húsi. Þannig næst mun meiri framlegð eftir hvern grip sem er undirstaða þess að nautakjötsframleiðsla geti staðið undir sér.

Tölur ársins 2025 gefa til kynna að eldi sláturgripa tekur framförum og vegur þar tilkoma nýja angus-erfðaefnisins án efa þungt en tilkomu þess er farið að gæta svo um munar í sláturtölum. Hins vegar er breytileikinn alltof mikill. Því miður nær mikill fjöldi ungneyta ekki 200 kg fallþunga við slátrun. Það vantar því töluvert upp á að eldi gripa til kjötframleiðslu sé nægilega gott þó töluverður hópur nái orðið mjög góðum árangri á því sviði.

Að lokum er full ástæða til þess að óska þeim framleiðendum sem náð hafa góðum árangri við framleiðslu á nautakjöti til hamingju með þann árangur.

Höfundar eru ráðunautar hjá RML

PVC GLUGGAR OG HURÐIR

EKKERT VIÐHALD - ENGIN MÁLUN - FÚNAR ALDREI

510-9700

Hringdu í okkur eða sendu tilboðsbeiðni í gegnum heimasíðu www.pgv.is

PGV
FRAMTÍÐARFORM EHF
PLASTGLUGGAVERKSMÍÐJA

21.990 kr.
pakkatilboð

FRAMLENGDU FERÐALAGIÐ Á KONVIN HOTEL

Tveggja manna herbergi
Morgunverður
Bílastæði á meðan ferð stendur
Skutl í morgunflug

konvin.is/is

KONVIN
HOTEL

Tímasetning deildafunda Sláturfélags Suðurlands svf.

Dagsetning 2026	Deild	Staður
Föstudagur 20/2 kl. 12:00	Daladeild	Dalabúð
Þriðjudagur 24/2 kl. 20:00	Gaulverjabæjardeild, Árborgardeild, Ölfusdeild & Villingaholtsdeild, Hraungerðisdeild	Þingborg
Miðvikudagur 25/2 kl. 20:00	Biskupstungna-, Laugardals-, Skeiða-, Gnúpverja-, Hrunamanna-, Grímsnes- & Þingvalla-/Grafningsdeild	Aratunga
Fimmtudagur 26/2 kl. 20:00	Hvamsdeild, Dyrhóladeild, A-Eyjafjalladeild, V-Eyjafjalladeild, A-Landeyjadeild, V-Landeyjadeild, Fljótshlíðardeild & Hvolhreppsdeild	Heimaland
Þriðjudagur 3/3 kl. 12:00	Kjósar-, Hvalfjarðar-, Borgarfjarðar- og Mýrardeild	Hótel Borgarnes
Miðvikudagur 4/3 kl. 20:00	Holta- & Landmannadeild, Rangárvalladeild, Ása- & Djúpárdeild	Laugaland
Fimmtudagur 5/3 kl. 20:00	Öræfadeild & Kirkjubæjardeild, Hörgslandsdeild, Skaftártungudeild & Álftavers- & Meðallandsdeild	Kirkjuhovoll, Klaustri

Aðalfundur SS verður haldinn föstudaginn 20. mars 2026 í Goðalandi í Fljótshlíð.

Sláturfélag Suðurlands / Fosshálsi 1, 110 Reykjavík / S: 575 6000 / www.ss.is / ss@ss.is